

Правни акценти

3 юни 2020 г.

Въздействието на COVID-19 върху застрахователния пазар

Пандемията от COVID-19 и мерките срещу ограничаване на разпространението му засегнаха не само икономическия живот, но и здравето и живота на много хора.

Някои физически лица имаха увеличаване на разходите, поради необходимост от лечение от COVID-19, други загубиха доходи, поради съкращения, породени от ограничаване на бизнес дейността, а трети понесоха загуби, поради планирано, но отказано пътуване до трети страни, заради COVID-19 и тези разходи не подлежаха на възстановяване. Компаниите също претърпяха загуби в резултат от свиване на бизнес операциите и доставките, вкл. и затваряне на търговските обекти (напр. моловете). Не е изключено в някои случаи да се стигне и до ситуации, в които компаниите или техният ръководен персонал ще бъдат изправени пред отговорност от техните служители, или трети лица, поради проявена небрежност, или бездействие от предприемане на подходящи мерки за справяне с разпространението на COVID-19, ако в резултат на тази небрежност се е стигнало до заразяване с вируса.

Застрахователният сектор също ще претърпи последици от ситуацията с COVID-19. Освен традиционните казуси, свързани с изплащане на застрахователни обезщетения по застрахователните претенции, противоепидемичните мерки засегнаха покупателната способност на лицата, което ще се отрази негативно върху приходите от продажби на някои застрахователни продукти (напр. застраховки при пътуване, застраховки от анулиране на събития, застраховки живот, застраховки за разходи от лечение в чужбина и др.). Някои застрахователни компании (напр. в животозастраховането) използват получените премии от застрахователни продукти с инвестиционен елемент, за да ги инвестират в различни фондове и поради това могат да понесат загуби от колебанията на пазара.

В тази връзка, все по-актуален става въпросът за това какво е мястото на застрахователния сектор и дали застрахователните полици имат покритие на негативните последици от подобни събития като COVID-19. Очакванията ни са, че много застраховани лица ще използват своите застраховки, за да покрият горните загуби. По-долу излагаме някои практически съображения, които застрахованите лица трябва да вземат под внимание по отношение на някои застрахователни продукти в контекста на COVID-19.

Съдържа ли полицата изрични изключения за покриване на вреди от вируси и зарази?

Вследствие на предишни огнища като ебола, свински/птичи грип, САРС или ТОРС, е възможно застрахователната полица изрично да изключва покриване на рискове причинени от пандемии, епидемии и други вирусни инфекции, включително и актове на държавни и местни органи, ограничаващи разпространението на подобни зарази. Наличието на подобни изключения е потенциална пречка за

получаване на застрахователно обезщетение. Въпросът за покриване на загуби, причинени пряко или косвено от разпространението на COVID-19 ще зависи не само от конкретните факти и обстоятелства, довели до настъпване на застрахователното събитие, но и от условията в конкретните полици. В някои случаи не е изключено съдилищата да стигнат до тълкуване на застрахователния договор, ако от съдържанието му не може да се установи с категоричност дали покрива рискове от COVID-19. Например, ако в полицата е предвидено, че покрива всички рискове, съдилищата могат да приложат разширително тълкуване в полза на застрахования, прилагайки принципа, че предназначението на застрахователната полица е да покрива обезщетение от непредвидени или неизвестни рискове, каквито безспорно са последиците от COVID-19. Затова застрахованите лица следва да извършат подробен анализ на конкретни клаузи в специалните и общите условия на застрахователната полица.

Застраховки, покриващи загуба на доход от прекъсване на дейността

Обикновено полиците, които са свързани със загуба на доход от прекъсване на дейността, изискват настъпването на събитие, което причинява материални щети върху застрахованото имущество. Едни автори приемат, че такива събития се асоциират с пожари, земетресения, наводнения и др., правещи застрахования обект неизползваем. Поради това разпространението на вирусни инфекции и актове на държавни органи, водещи до прекъсване на дейността, не се приемат за събития, причиняващи материални щети. Следователно, тези автори поддържат становището, че условие за активиране на полицата е да са възникнали такива събития, които водят до осезаеми промени върху застрахованото имущество. Други автори разглеждат понятието „материална щета“, или „увреждане“ като всяко въздействие върху застрахованото имущество, което на практика го прави неизползваемо за целите, за които е предназначено. В контекста на тази теория фокусът е насочен върху целта и предназначението на обекта. Например, ако за застрахованото имущество е характерно да има висока посещаемост, но във връзка с противоепидемичните мерки срещу COVID-19 се налага да бъде затворено, то рискът от разпространение на епидемии в застрахованото имущество, породени от бактерии и/или вирусни инфекции (като COVID-19) представлява увреждане, доколкото преките последици правят застрахованото имущество неизползваемо.

Предвид ситуацията този въпрос предстои да се анализира, а съдилищата тепърва ще създават практика. Независимо от горното, притежателите на полиците следва да имат предвид, че уведомления, с които застрахователите правят предварителен отказ за изплащане на обезщетение следва да се преценяват като неоснователни.

Застраховки Живот

Разпространението на COVID-19 причини смъртта на много хора. В случай че тези лица са притежавали валидни застраховки живот към датата на смъртта си, бенефициентите по тези полици ще имат възможност да подадат застрахователна претенция с искане за получаване на застрахователно обезщетение. Тук отново трябва да се направи внимателен анализ на застрахователния договор и да се прецени дали има изключения за изплащане на обезщетение, в случай че смъртта е причинена вследствие на заразяване с вирусна инфекция. Обикновено, за застраховките „Живот“ е обичайно да не съдържат специални изключения, освен в случаите, когато смъртта е причинена от самоубийство. В някои случаи застрахователите могат да откажат изплащане на обезщетение, ако успеят да докажат, че застрахованият е допринесъл за настъпването на смъртта си, например ако се докаже, че въпреки препоръките на здравните организации, застрахованият е предприел пътуване до страни, които са силно засегнати от COVID-19 и се приемат за рискови.

Здравни и медицински застраховки

Лечението от COVID-19 обикновено се покрива от здравната система на България. В случа

й, обаче, че се наложи да бъде извършено лечение в чужбина, здравната застраховка би могла да се активира и застрахованият да има право да получи застрахователно обезщетение. За целта трябва да се изследва конкретният застрахователен продукт и дали неговото покритие се ограничава единствено до възстановяване на здравни разходи в България, или има покритие в трети страни. В случай на пътуване, при което се налага хоспитализация в лечебно заведение, ще се прилагат и т.нар. медицински застраховки при пътуване.

Какви мерки трябва да се предприемат?

- Анализирайте полицата в контекста на горните съображения;
- Преценете каква е причината за загубите и дали те не се дължат на други причини, а не на COVID-19;
- Прегледайте какви действия е необходимо да извършите по полицата – напр. предприемане на действия по ограничаване на вредите, снабдяване с документи, предоставяне на уведомление до застрахователя за възможността от настъпване на застрахователно събитие и др.;
- Направете оценка на вредите, които са настъпили в резултат на COVID-19;
- Подгответе застрахователна претенция, съгласно установените срокове в полицата.

Редакционен екип

adv. Миглена Мичева
Мениджър
mmicheva@deloittece.com

Николай Панайотов
Адвокат
npanayotov@deloittece.com

adv. Звезделина Филова
Старши мениджър
zfilova@deloittece.com

За Делойт Лигъл

Адвокатско дружество „Делойт Лигъл“ има богат опит при консултирането на местни и международни клиенти в областта на застраховането.

Тясното сътрудничество на Делойт Лигъл със специалистите по финансово консултиране и управление на риска от Делойт България осигурява мултидисциплинарен подход и комплексна експертиза при предоставяне на следните услуги:

- Анализ на застрахователни портфейли;
- Съдействие в изготвянето на общи и специални условия по застрахователни договори;
- Правна защита и съдействие в съдебни производства по застрахователни и презастрахователни казуси;
- Консултиране във връзка със специфични регулаторни въпроси, в това число и защита на лични данни и правила и политики по Закона за мерките против изпиране на пари и Закона за мерките против финансиране на тероризма;

Делойт се отнася към едно или повече дружества -членове на Делойт Туш Томацу Лимитид („ДТТЛ“), както и към глобалната мрежата от дружества –членове и свързаните с тях дружества. ДТТЛ (наричано също „Мрежата на Делойт“) и всяко дружество-член са юридически самостоятелни и независими лица. ДТТЛ не предоставя услуги на клиенти. Моля, посетете www.deloitte.com/about, за да научите повече.

Делойт Лигъл означава правната практика на дружества - членове на Делойт Туш, Томацу Лимитид, свързани или асоциирани дружества, които предоставят правни услуги. Поради законови и регулаторни причини, не всички дружества - членове предоставят правни услуги.

Настоящата комуникация съдържа единствено обща информация и не следва да се разбира, че чрез нея Делойт Туш Томацу Лимитид или някое от неговите дружества - членове или свързани с тях дружества (заедно наричани „Мрежата на Делойт“), предоставят професионални консултации или услуги. Преди да вземете каквото и да е било решение или да предприемете действия, които биха имали отражение върху вашите финанси или бизнес, следва да се консултирате с квалифициран професионален консултант.

Никое дружество от Мрежата на Делойт не носи отговорност за каквото и да е загуби, претърпени от което и да е лице, осланящо се на настоящата публикация.

© 2020 Делойт Лигъл